

Asia: VN/7220/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Hammasteknikko seura ry:n ja Hammaslaboratorioliitto ry:n huomioita lakiesityksen osalta.

Nykytilanteen osalla, kun henkilö on hakeutunut muualle kuin EU tai Eta alueelle hoitoon, hänellä ei ole oikeutta lakisääteisiin kustannusten korvauksiin. Miten sovelletaan lakia nyt ja tulevaisuudessa, kun laillistuksen edellyttämiä terveydenhuollon ammattihenkilön esim. hammasteknikon palveluja tilataan mm. kilpailutusten perusteella kolmansista maista (esim. Kiinasta). Julkiset - sekä yksityiset suunterveydenhuollon yksiköt tilaavat hammasteknikon palveluja (hammasproteesit ja hammaskruunut) mm. Kiinasta, usein potilaan tietämättä tästä menettelystä. Katsotaanko potilaan hakeutuneen hoitoon muuallem kuin EU tai Eta alueelle hoitoon, vaikka potilas ei tiedä , eikä potilaalle ole annettu mahdollisuutta valita mistä purennankuntoutuksen tekninen (hammasteknikon työ) osuus hankitaan?

Esityksessä todetaan, että mikäli potilaan hoitoon saatavaa palvelua ei ole saatavilla Suomen julkisen terveydenhuollon palveluna, voi potilaan hoitoon rajalain perusteella saada ennakkoluvan toisessa EU tai Eta maassa annettavaa hoitoa varten. Potilasvahinkolain osalla non vastaava kirjaus, jossa potilaan oikeudet mahdollisen potilasvahingon osalla korvataan, vaikka hoito on annettu / suoritettu Suomen rajojen ulkopuolella, mikäli kyseistä hoito ei ole Suomessa saatavilla. Potilaan suunterveydenhoito purentaa kuntouttavien hammasproteesien tai hammaskruunujen osalla toteutetaan hammasteknikon työn osalla usein potilaan tietämättä esim. Kiinassa, näin on toimittu useiden kuntayhtymien kilpailutusten nojalla jo vuosia. Potilaalla pitää olla oikeus valita Suomessa tuotettu palvelu, koska esim. potilasvakuutus ei lähtökohtaisesti turvaa potilaan oikeutta saada perusoikeuksiin kuuluvaa turvaverkkoa mahdollisenn potilasvahingon sattuessa.

Esityksessä on käsitelty hammaslääkäreiden, fysioterapeuttien sekä suuhygienistipalveluita taloudellisesta näkökannasta. Hammasteknikoden palvelujen osalla ei esityksessä ole mainintaa. Erikoishammasteknikko palveluja potilaat ovat hankkineet jo vuosia mm. Virosta. Hammasteknikkopalveluja yksilölliseen käyttöön tarkoitettujen terveydenhuollon laitteiden osalla (hammasproteesit ja hammaskruunut) laillistuksen edellyttämää hammasteknikon, oson kelakorvattavaa terveydenhuoltopalvelua on jo vuosien ajan siirretty mm. Kiinaan.

Potilaan oikeudet mm- mahdollisen potilasvahingon osalla eivät toteudu, vaikka hammaslääkärin työn osuus suoritetaankin Suomessa, lisäksi potilaan tietoturva ei toteudu kun potilaan henkilö- ja hoitoon liittyviä tietoja siirretään Kiinaan maallikoiden käsiteltäviksi. Kuntayhtymien kilpailutuksissa mm. Vantaa, Turku ja useiden pienempien kaupunkien suunterveydenhuollon osalla laillistusta edellyttämät hammasteknikon palvelut on tilattu halvan hinnan takia Kiinasta. Toimintatapa, jossa potilaalla ei ole oikeutta saada terveydenhuollonpalveluja, joiden osalla mm. potilaskorvaus eikä tietoturva potilastietojen osalla ole turvallisella tasolla on kestävä.

Esityksessä on tuotu esille välittömiä vaikutuksia toimialan yritystoimintaan. Hammasteknikoiden palvelujen osalla mm.. Kiinaan siirretyn palvelutuotannon vaikutukset ovat olleet jo vuosia voimakkaassa kasvussa. Hammasteknikkojen palveluita tuottaa Suomessa n. 750 hammasteknikkoa. Kiinaan on jo siirretty arviolta lähes 100 henkilön vuosityöpanos hammasteknikoiden palvelujen osalla.

Potilaiden yhdenvertaisuus ja oikeus kansallisen lainsäädännön mukaiseen potilasturvalliseen hoitoon ei toteudu. Useat kuntayhtymät ja kaupungit tilaavat kilpailutusten perusteella hammasteknikon palvelut mm. Kiinasta, näin toteutettu terveydenhuoltopalvelu ei kuulu potilasvahinkolain piiriin. Hammaslääkärin määrittelemää potilaskohtaista työtilausta (resepti), joka sisältää potilastietoja ei voi eikä saa lähettää kolmansiin maihin mm. Kiinaan, maallikoiden käsiteltäväksi.

Tiivistelmä:

Suomen Hammasteknikko seura ry ja Hammaslaboratorioliitto ry katsovat, että lakimuutos ei paranna potilaiden eriarvoisuutta. Nykytila ei kohene potilasvahingon tai potilastietojen asianmukaisen käsittely osalla, kun potilastietoja voidaan lähettää mm. Kiinaan maallikoiden käsiteltäväksi. Lisäksi kotimainen palvelutuotanto hammasteknikoiden ja erikoishammasteknikkoiden osalla on edelleen erittäin epätasa- arvoisessa asemassa ulkomaisiin yrityksiin nähden. Erityisen outoa on, että laillistusta edellyttävä terveydenhuollon ammattihenkilötoiminta voidaan siirtää mm. Kiinaan vailla mitään todellista valvontaa toiminnan asianmukaisuudesta. Mikäli tämä toimintatapa yleistyy, voidaanko tulevaisuudessa muukin terveydenhuolto ulkoistaa kolmansiin maihin edullisemman hinnan perusteella ?

Tuominen Ilkka
Suomen Hammasteknikkoseura ry